

FRAN ČRNAGOJ:

Grof in grofica.

o sta bila seveda naš maček in naša mačka. Pred štirinajstimi leti sta prišla nekega dne k hiši. Nismo ju klicali in ne podili, otroci pa — ti so bili vsi srečni, da sta bila tukaj.

Mlada sta bila še, niti leto stara. On je hodil vedno v svetlorjavem, nekoliko tigrastem kožuhu in v zadnjem letu s čisto osivelimi brki. Ona je imela žamestasto črno kožuhovino in lep, hermelinasto bel ovrtnik. Pa gobček je imela tudi bel, zato, da se ji ni precej poznalo, kadar se je kradoma nalizala mleka.

On je bil len — len, kakor more biti menda samo grof. Ni se brigal za gospodarstvo, ampak je samo lenuharil — pozimi v gorkem zapečku, poleti pa v hladni senci. Da bi bil on kdaj prijel za kako delo — pa ujel kako miš — da, kaj pa še! Saj se mu dostikrat od same lenobe niti ni ljubilo, da vstane in pristopi k pogrnjeni mizi. Ravno zaradi te velike njegove lenobe se ga je prijel že v mladosti naziv barona, ki se je pa zaradi njegovih velikaških navad povišal pozneje v ime grofa.

Ona pa je imela ravno nasprotno navade. Nekoliko plašna sicer, je skrbela za hišo od jutra do večera in do zore vso noč, da smo se ji čudili, kdaj kaj počiva. In ko je imela skrbeti po dvakrat na leto za svojo štiriglavo deco in še za grofa povrhu — o, takrat je nosila k hiši miši od vseh strani in brez prestanka. In ko se je zaslišal njen pritajeni „grr-mav“ z miško v gobčku, takrat so ji priskakale naproti njene mlade mačice in časih celo grof sam. Dobil pa je takrat on le redkokdaj kako miš, ker je ona skrbela v prvi vrsti za svoje otroke. Ko pa smo odrasle mačice razdali ljudem, takrat ni vedela, kam z mišmi, ker se jih je grof kmalu preobjedel. Ležale so čestokrat mrtve po veži in kuhinji, da smo jih morali pospravljati mi.

A ona jih ni nehala loviti; nosila in nosila jih je. Nekoč je grof ravnokar srebal mleko s krožnika, ko mu prinese grofica miš in mu jo položi poleg krožnika. Ker se on na miš niti ne ozre, jo ona pobere pa mu jo vrže v mleko.

To bi bili morali videti grofa! Strme je pogledal od strani grofico, kakor bi ji hotel reči: „Nemarnost nemarna! In to hoče biti grofica!“

Razžaljen se je obrnil v stran in niti mleka ni več pogledal. Ona ga je pa tudi začudeno pogledala, češ: „No, kaj si pa danes tako natak-

njen? Če je mleko dobro in je drugikrat pečenka že sama zase tudi dobra, zakaj bi bilo danes oboje skupaj za nič?"

Pa je pojedla ona mleko in miš.

Res — ona ni imela nič grofovskih navad in smo jo klicali za grofico samo zato, ker je imela grofa za moža.

Grof ni bil za gospodarstvo, to je res, pa smo ga vendar rajši imeli kot grofico. Posebno rad ga je imel Mladen. Bila sta on in grof približno enako stara. Zato sta se enako razvijala, se skupaj igrala in skupaj srebal kašo s krožnika. Vendar pa ni bil grof v tem oziru nikdar nadležen in nikdar nasilen. Mladen in on sta se tako razumela, da je zadostoval že samo pogled ali rahel vzklik, pa je vedel grof, kaj sme in kaj mora. Tudi po pol ure je ležal poleg jedi, ne da bi se je bil pritaknil. Šele na dano povelje se je lotil jedi.

Da — pa igrala sta se grof in Mladen — in kako igrala! Zdaj je bil grof našemljen kakor stara mamica z robcem na glavi, zdaj kakor dedek s čepico. Pa je bil uprežen v popolno uprego in je vozil podnožnik po sobi semtertja čisto ravnodušno in brez vsega godrnjanja! Pa je moral ždeti stisnjen v škornju, da mu je kukala samo glava iz njega in je — čakal tako kosila celo večnost.

In govoriti je znal grof! Tisti njegov priliznjeni „mijav“ z jokačim glasom mu je gotovo izprosil jedi, in tisti kratki „mav“ mu je gotovo odprl duri! In prav kratek „grmav“ je naznanjal, da ima velik strah — in človeka je pozdravljaj z večkratnim veselim in odločnim „mijav“. Tako je znal še z različnimi izpremembami glasu prav jasno izražati svoje srčne želje.

Navezan je bil tudi jako na vse člane družine, posebno na domače otroke. Mladena je spremljal v šolo po četrť ure daleč od doma. Šele potem se je vrnil domov. Ako ga je iz daljave spoznal, da se vrača domov, mu je s povzdignjenim repom tekel naproti in mu je spotoma pripovedoval svoje nadloge. Ona dva nista nikdar hodila molče eden poleg drugega, ampak sta bila vedno v živem razgovoru med seboj.

No — letos v februarju pa je napravil grof svoj testament in je zatisnil svoje oči lepo mirno na svojem ležišču pod štedilnikom!

Grofica ga je preživela samo četrť leta. Ali ji je počilo srce — ali drugače ni mogla živeti — Bog ve?

In od tedaj so pri nas miši dobre volje!

